

Wat beweegt kennismigranten?

**Arbeidsmarktcongres Steunpunt WSE
Leuven, 12 dec. 2011**

**Ernest Berkhout
Maikel Volkerink**

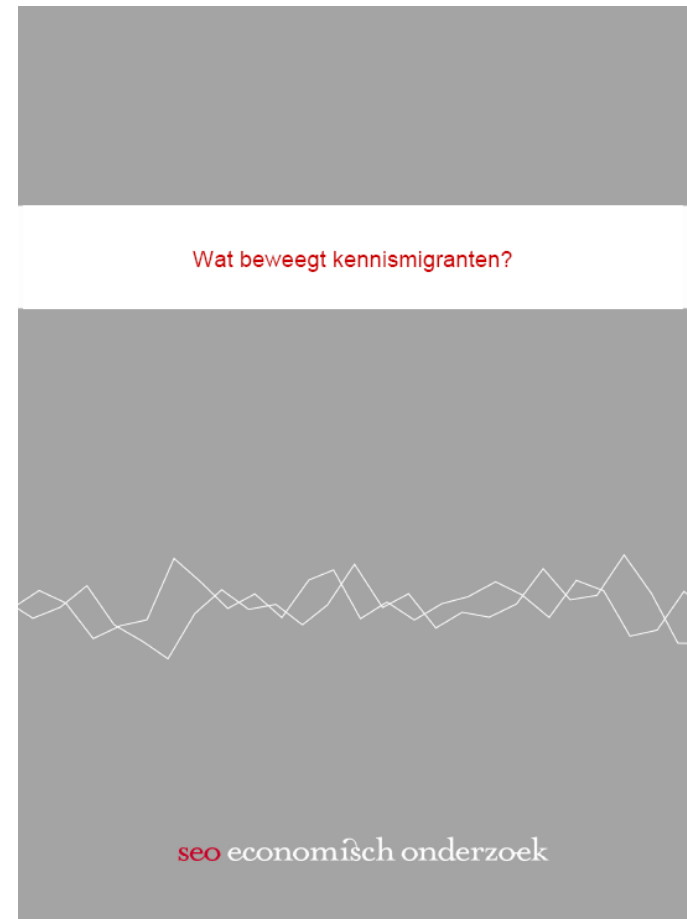
www.seo.nl – e.berkhout@seo.nl - +31 20 525 1630

seo economisch onderzoek

'Wat beweegt kennismigranten'

- **EZ: 'Hoe concurrerend is NL bij het werven van hoogopgeleide kennismigranten?'**
- **verkenning migratiesaldi kennismigranten**
- **literatuurstudie, definities**
- **theorie indicatoren concurrentiekracht**
- **enquête kennismigranten in NL**
- **enquête NL migranten buitenland**
- **concurrentiekracht-index**
- **kanttelingen**

Definities

- **hoogst behaalde opleiding**
 - OECD: ISCED 5 of 6
- **salaris (IND, Kennismigrantenregeling)**
 - € 50 duizend,
 - € 37 duizend voor jongeren
- **intra-EU of derdelanders?**
- **bepaalde beroepen?**
 - wetenschappelijk onderzoekers
 - studenten, aio's
 - afgestudeerden (€ 26 duizend, binnen 1 jaar)
 - (startende) ondernemers
 - R&D-medewerkers

Geen migratiesaldi kennismigranten

- betrouwbaar *migratiesaldo van kennismigranten* niet beschikbaar
- OECD IMD: wel *migratiesaldi* mogelijk, jaarlijks, maar niet voor kennismigranten
 - emigratie vaak onbetrouwbaar
- OECD DIOC: *kennismigranten* mogelijk, maar alleen hun aantal in het jaar 2000
- NL via SSB waarschijnlijk wel saldi kennismigranten, maar alleen voor Nederland, alleen werkend, in GBA en salariscriterium.
 - EBB onwaarschijnlijk.
- alleen Census bevat betrouwbare telling van migranten naar opleidingsniveau.
 - geen stroomgegevens, maar voorraadgegevens.
- alleen mogelijk via *omvang populatie* in 2000 (DIOC).
- alternatief is vergelijken Census 2000-2010

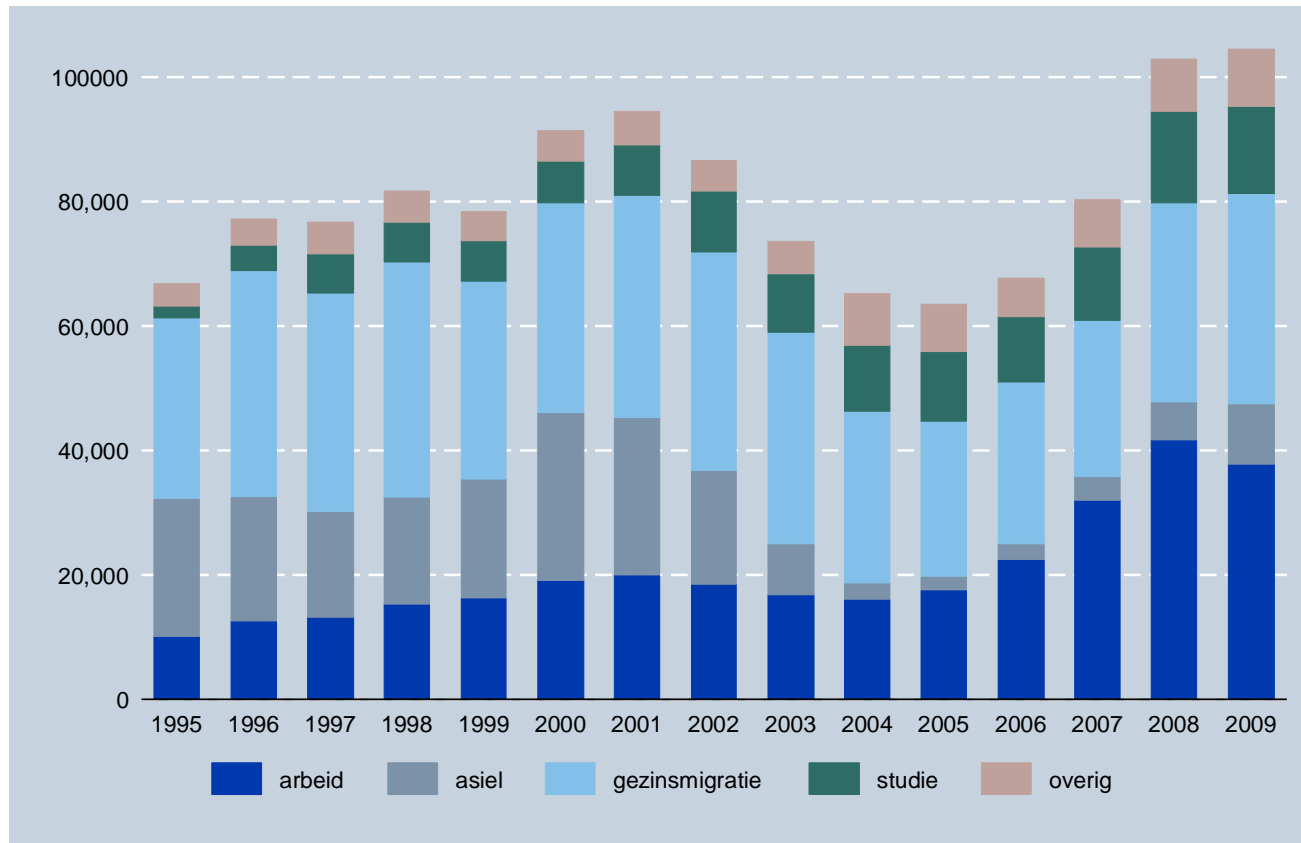
Theorie migratie

- **Push factoren (origin country)**
 - Laag inkomen
 - Weinig kans op vinden baan
 - Onvrede politieke/culturele situatie
 - Frustratie met wet- en regelgeving
- **Pull factoren (host country)**
 - Werk en loopbaan
 - Kennisinfrastructuur
 - Woon- en leefklimaat
 - Toelatingsbeleid

'Wat beweegt kennismigranten'

- **enquete kennismigranten in NL**
 - **IND 2005-2009, derdelanders, 18-50 jaar,**
 - **UWV 2009, derdelanders, TWV**
 - concernpersoneel, wetenschappers
 - want opleiding a priori onbekend
 - **beweegreden?**
 - **oordeel NL**
- **aparte analyse onderzoekers**
- **selectie-effect: hebben al voor NL gekozen!**

Arbeid steeds belangrijker migratiemotief

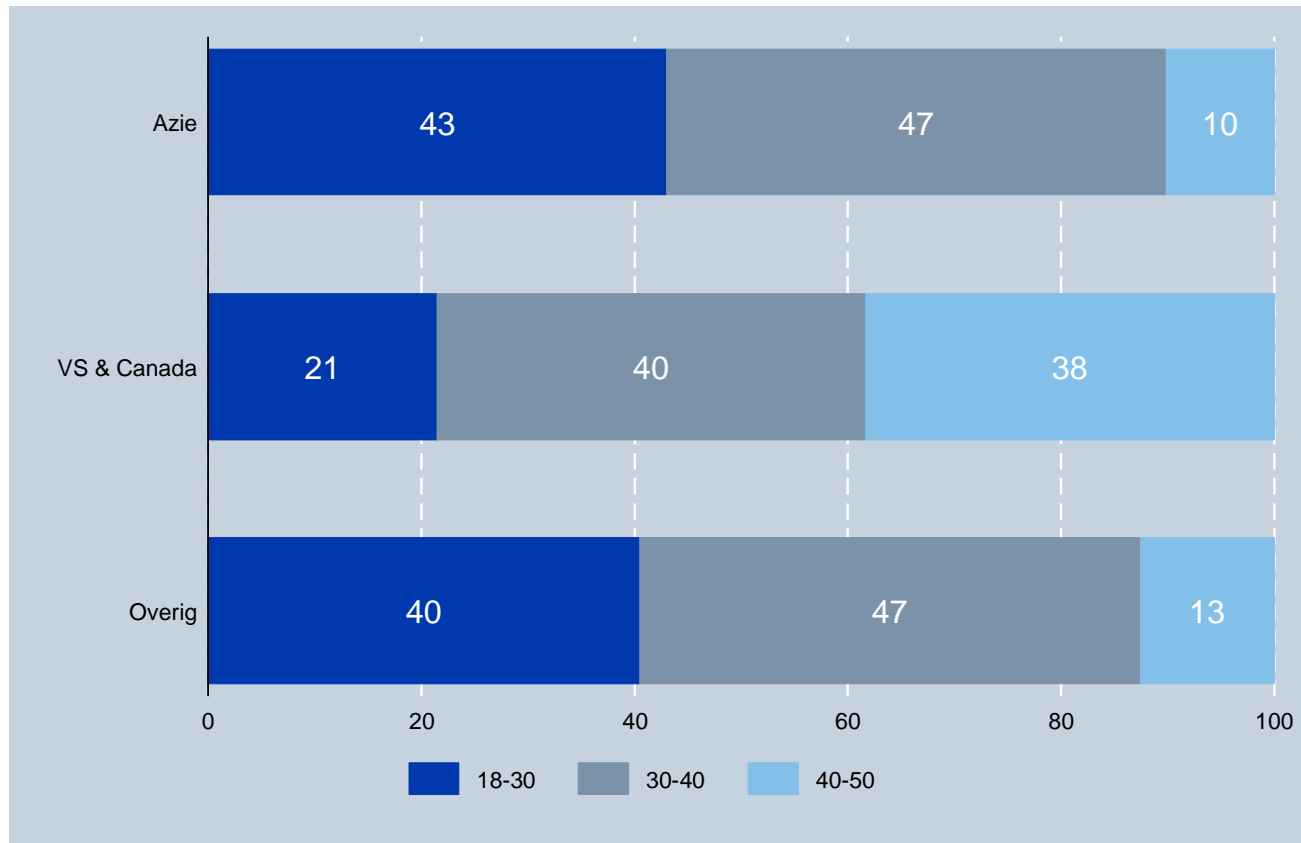
Populatie & steekproef IND

	2005	2006	2007	2008	Totaal	Bruto sample
<18	2	1	1	5	9	
18-30	735	1790	2672	1404	6601	1250 (19%)
30-40	585	1230	1745	1037	4597	1250 (27%)
40-50	215	410	534	257	1416	800 (57%)
50-60	73	157	223	122	575	

	2005	2006	2007	2008	Totaal
Azië	466	1312	2113	1194	5085
VS & Canada	338	639	876	429	2282
Overig	809	1641	2188	1271	5909
Totaal	1613	3592	5177	2894	13276

	18-30	30-40	40-50	Totaal
Azië	178	260	96	534
VS & Canada	21	53	93	167
Overig	152	241	124	517
Totaal	351	554	313	1.218

Verdeling naar regio*leeftijd

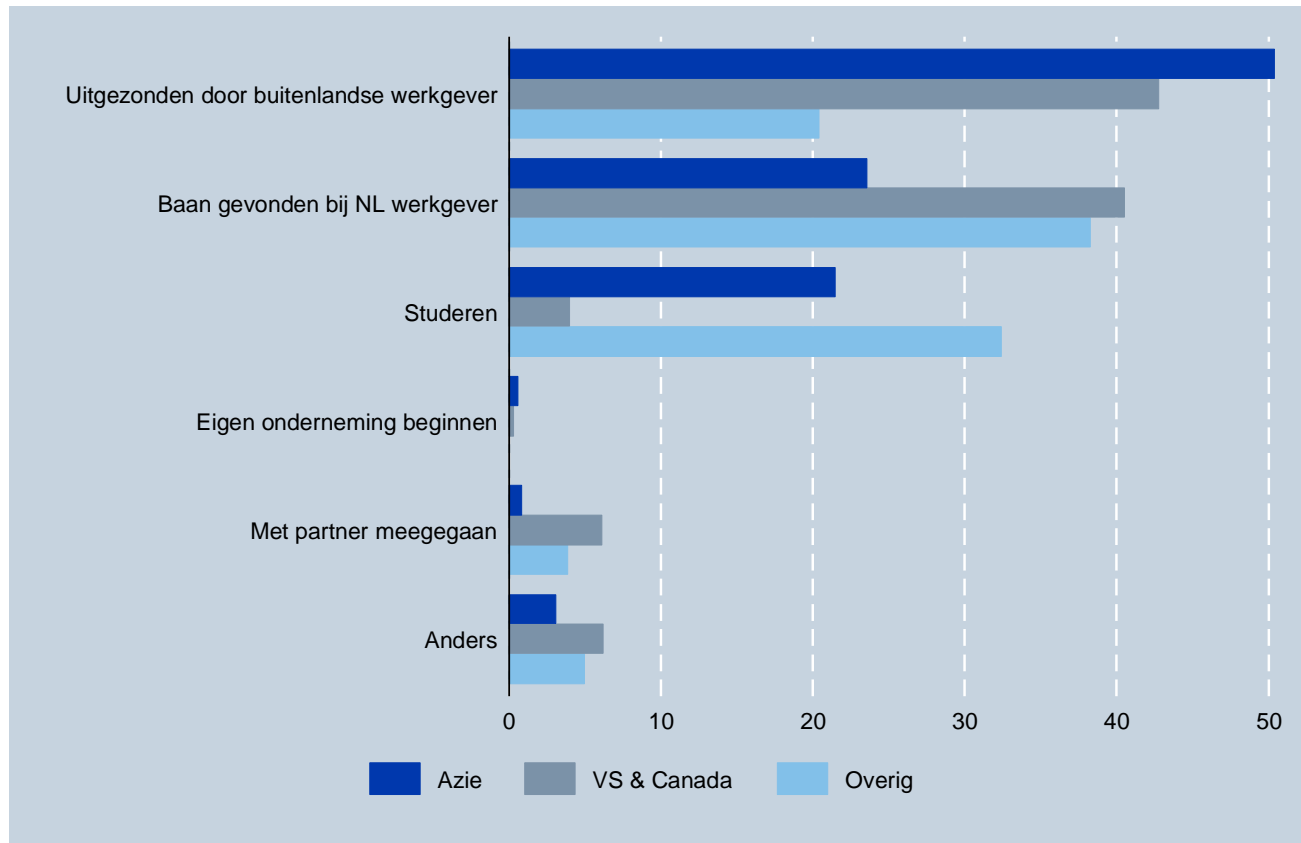

Verdeling naar opleiding

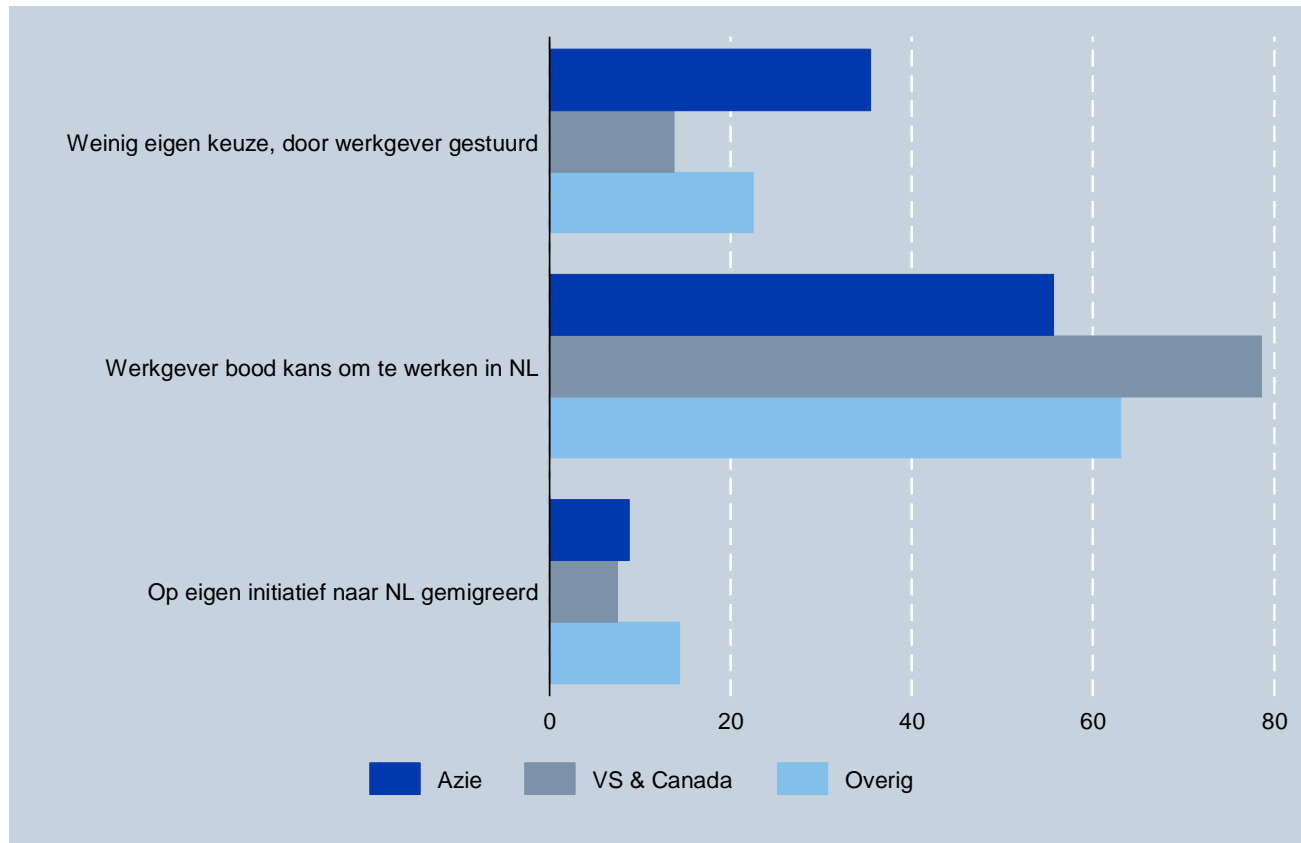
	Azië	VS & Canada	Overig	Totaal
Lerarenopleiding	1	5	1	1
Kunst & cultuur	1	7	3	3
Economie, recht, bestuur	18	29	24	21
Overige sociale wetenschappen	4	8	4	4
Biologische wetenschappen	6	7	8	7
Natuurwetenschappen	7	10	8	8
Wiskunde & informatica	19	13	19	18
Techniek	42	18	27	33
Agrarisch	1	0	1	1
Gezondheid	1	4	5	3
Horeca, toerisme, transport & logistiek	1	1	1	1
Totaal	100	100	100	100

•SEO Economisch Onderzoek (2010)
 Subgroep van personen met minimaal MBO als opleidingsniveau

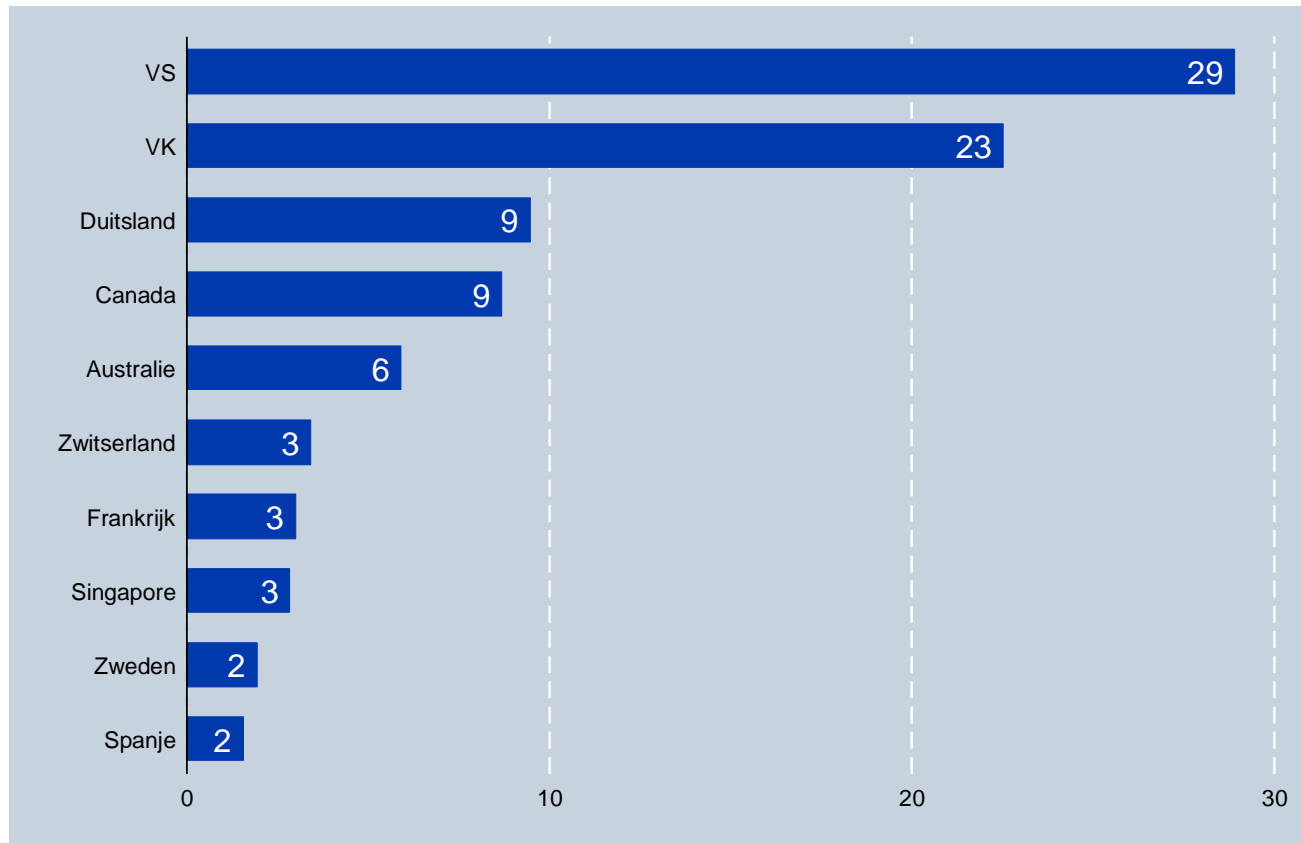
Aanleiding migratie

NL was eigen keuze?

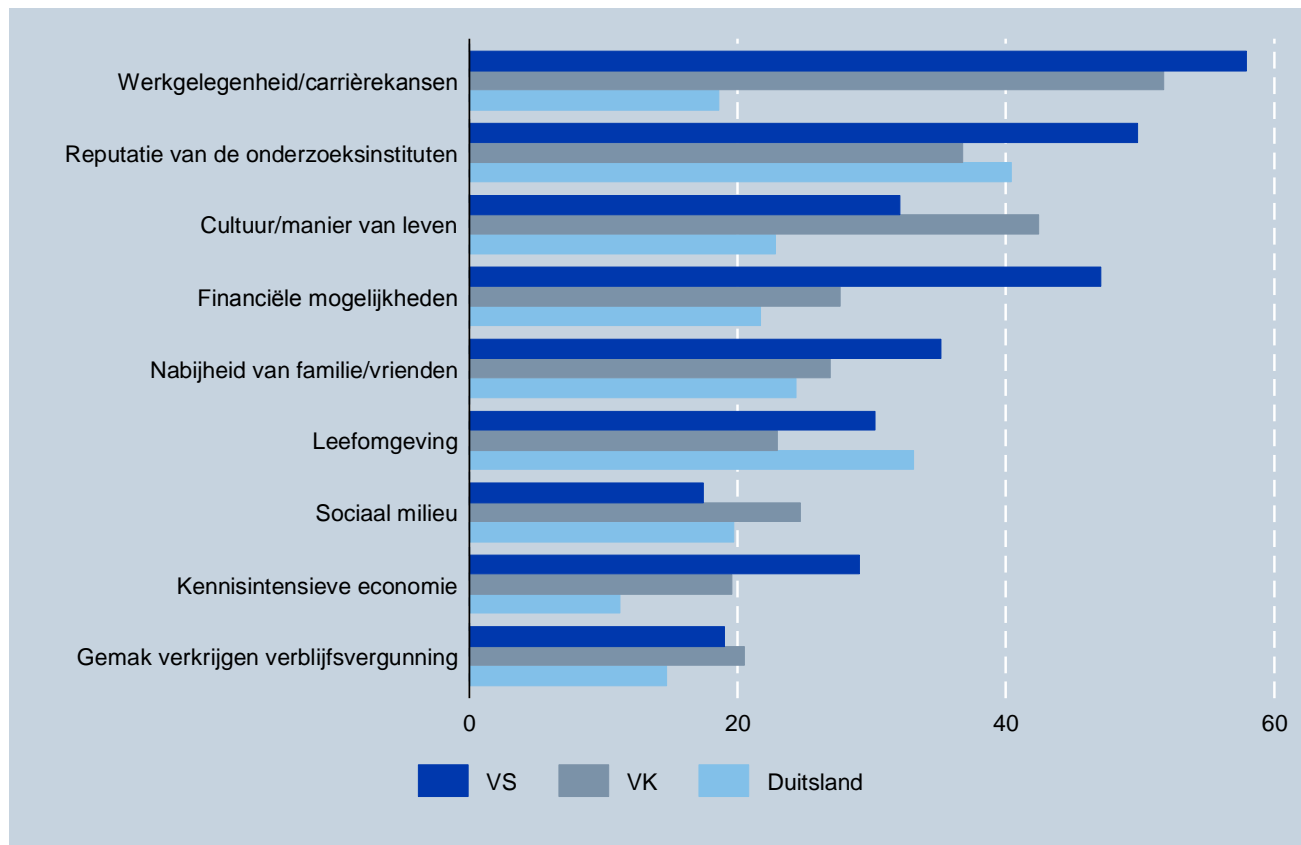
Andere landen overwogen?

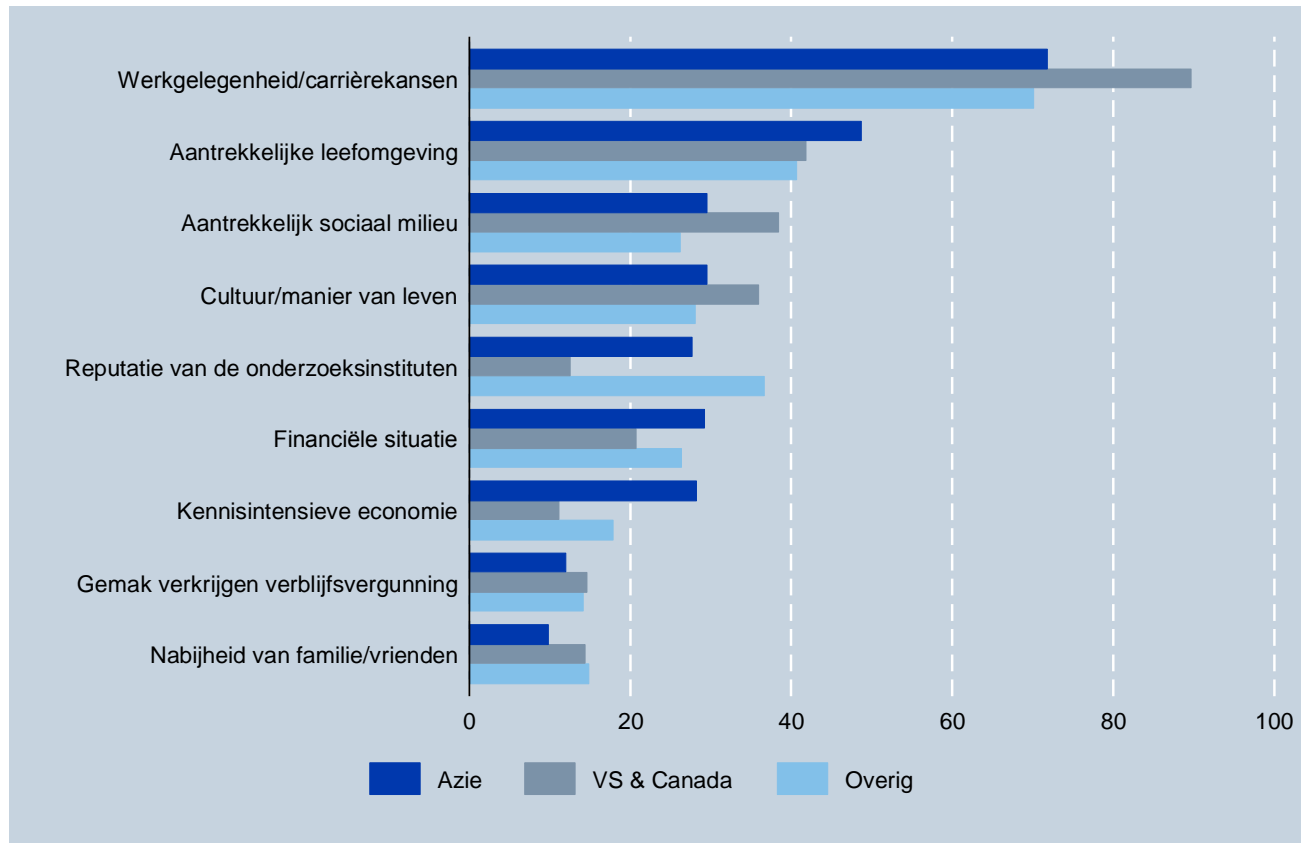
Kenmerken kennismigrant

- **75% man**
- **gemiddeld 35 jaar (Amerikanen ouder)**
- **vaak exacte opleiding (met name Aziaten)**
- **vaak op eigen initiatief**
- **57% al bekend met NL**
- **60% ander land overwogen**
 - **vnl. UK en US**

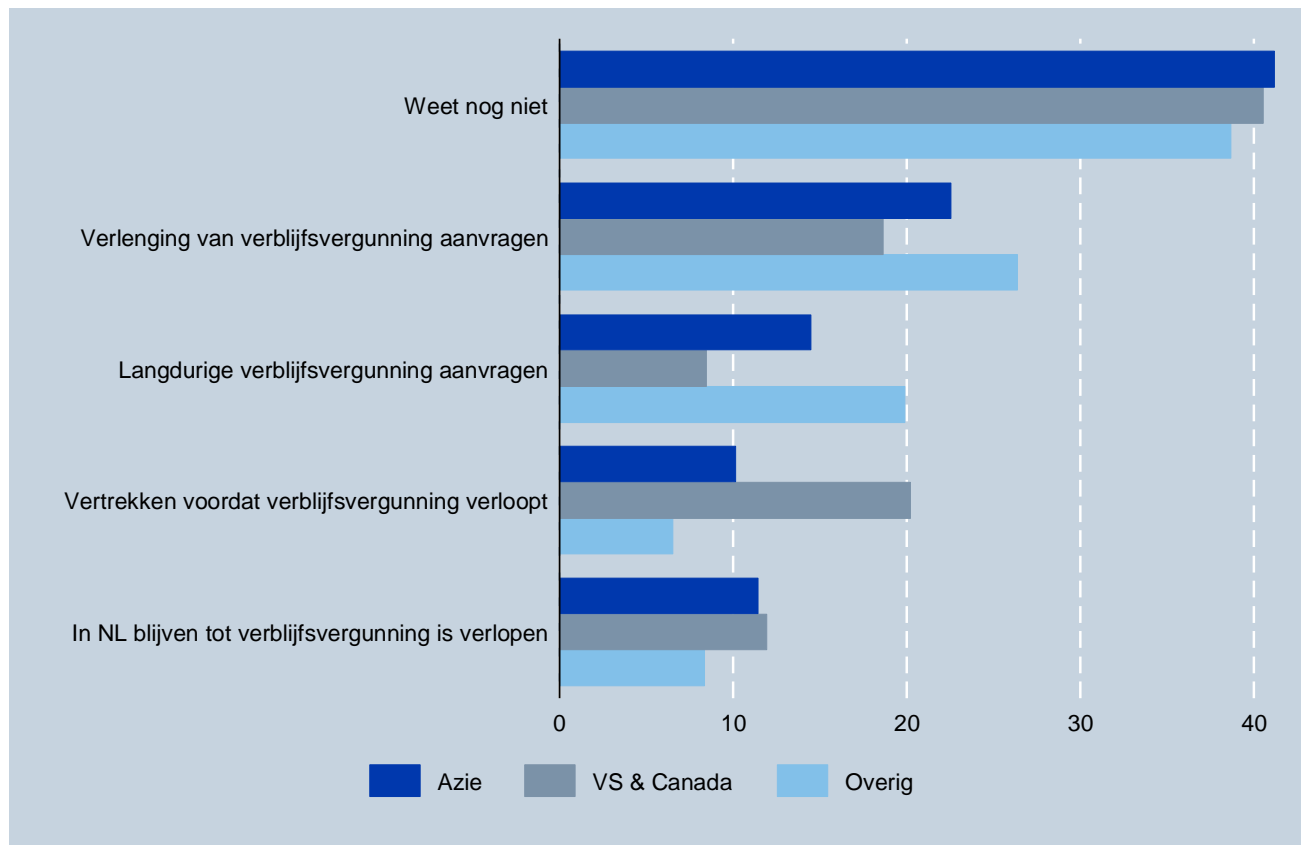
Waar scoren andere lander beter?

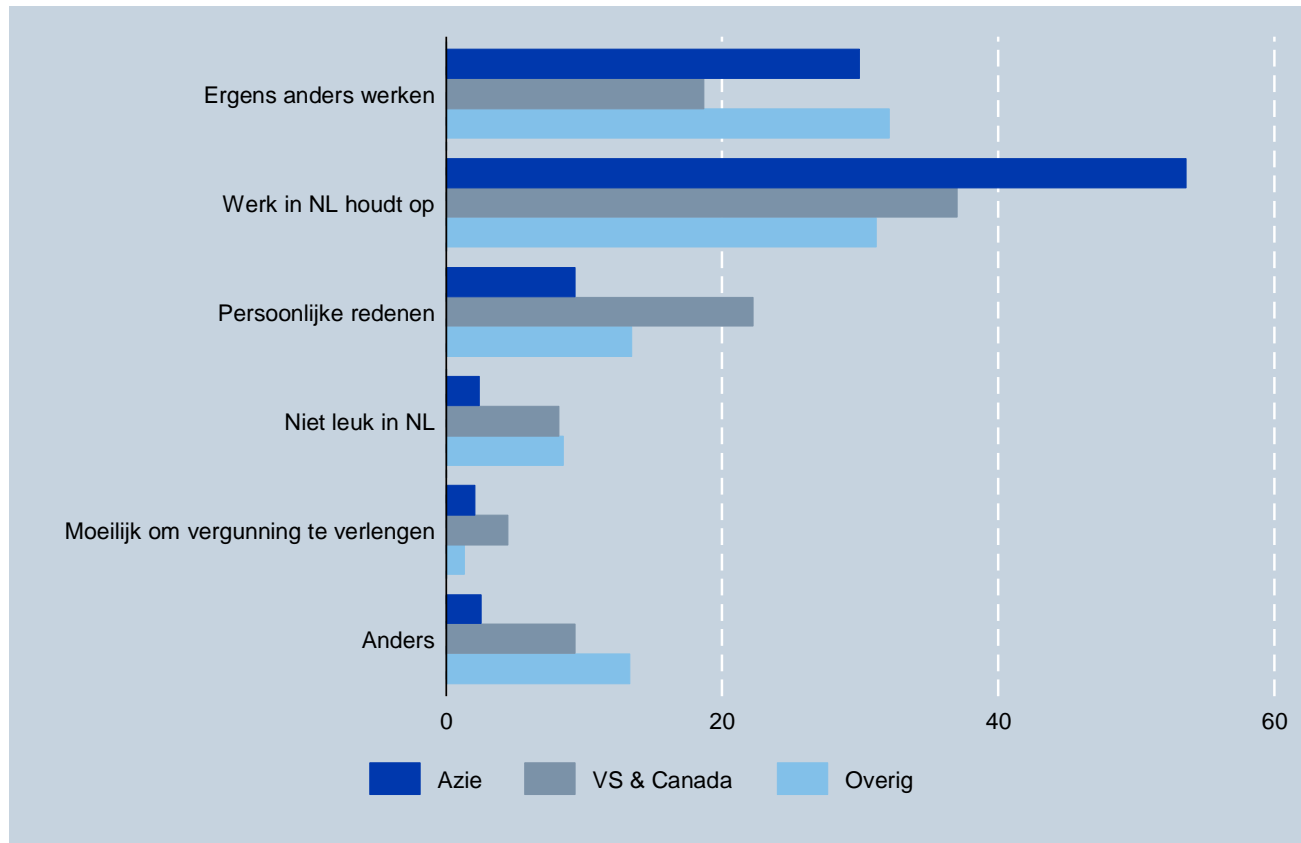
Waarom migreren? (multiple respons)

Plannen voor de toekomst?

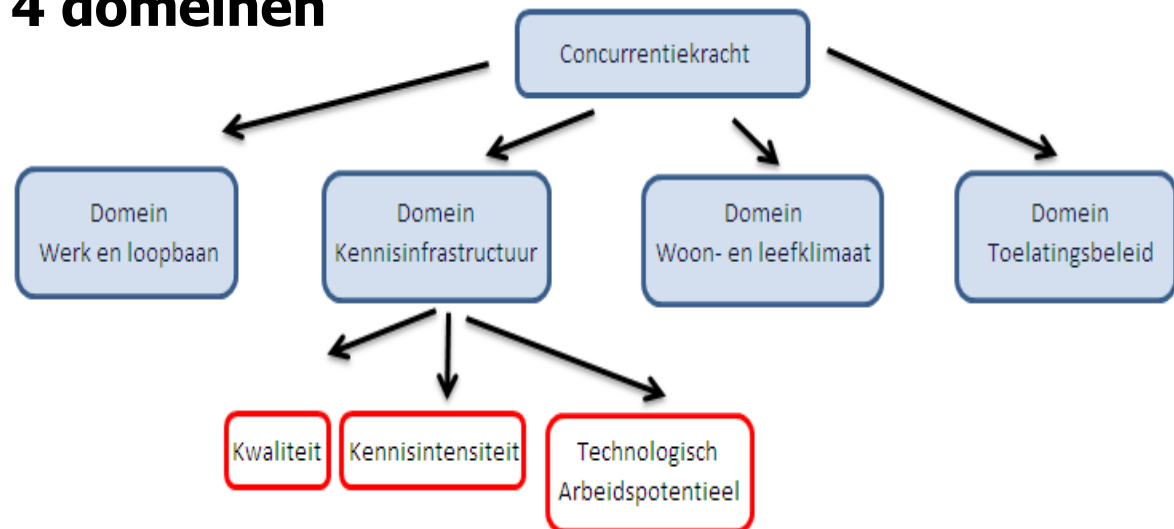

Reden vertrek? (deelsample)

Concurrentiekracht - indicatoren

- Bestaat uit 4 domeinen

- weging factoren mbv uitkomsten enquête
 - 0,45 – 0,20 – 0,30 – 0,05

- **Standaardiseren scores indicatoren**

$$\frac{\textit{score land} - \textit{minimum score alle landen}}{\textit{maximum score alle landen} - \textit{minimum score alle landen}} \textit{ of } \frac{x_i - \min(x)}{\max(x) - \min(x)}$$

- **Index is de som van gestandaardiseerde scores**

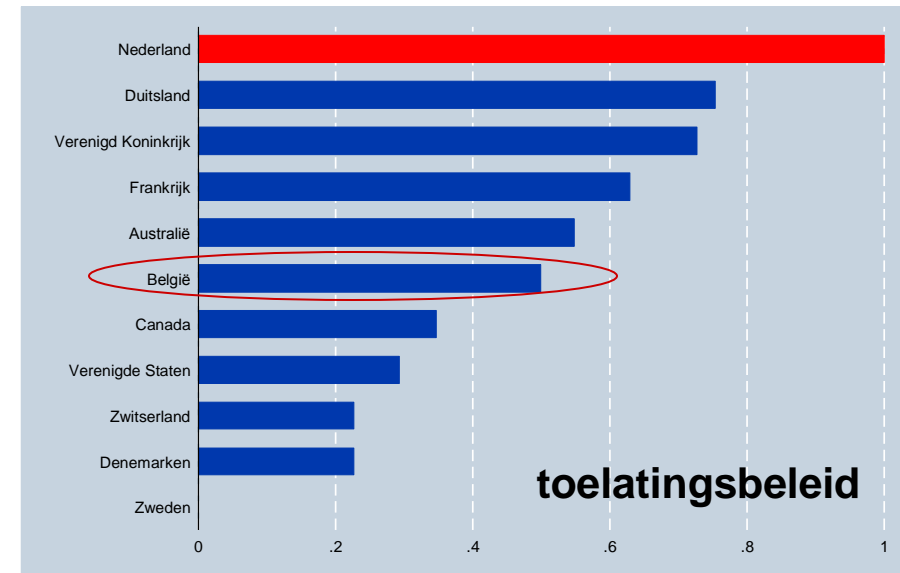
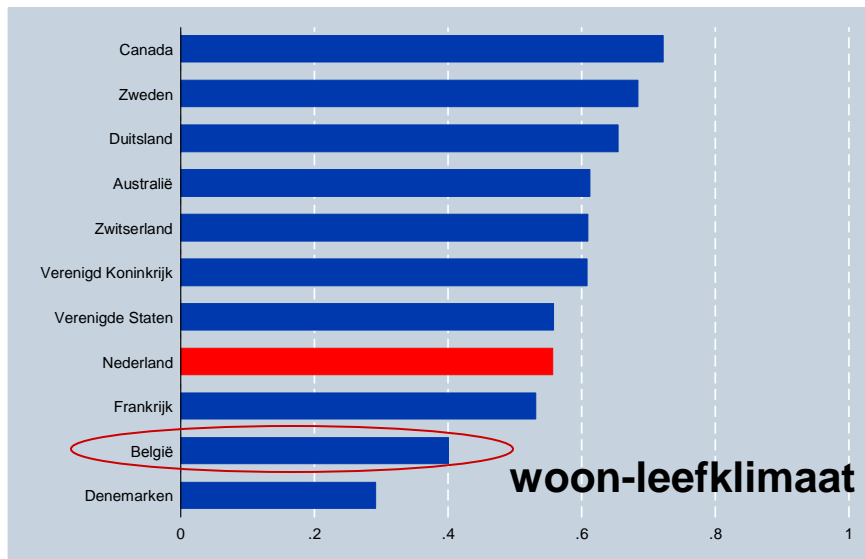
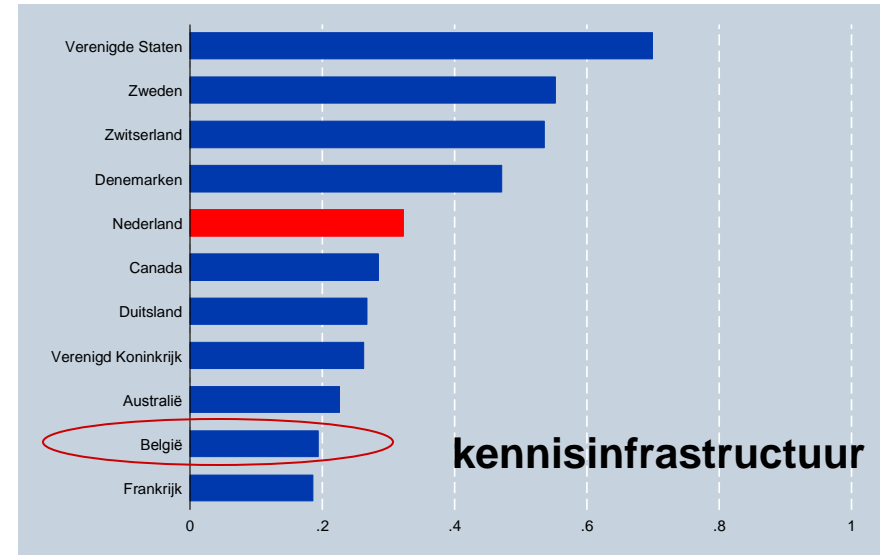
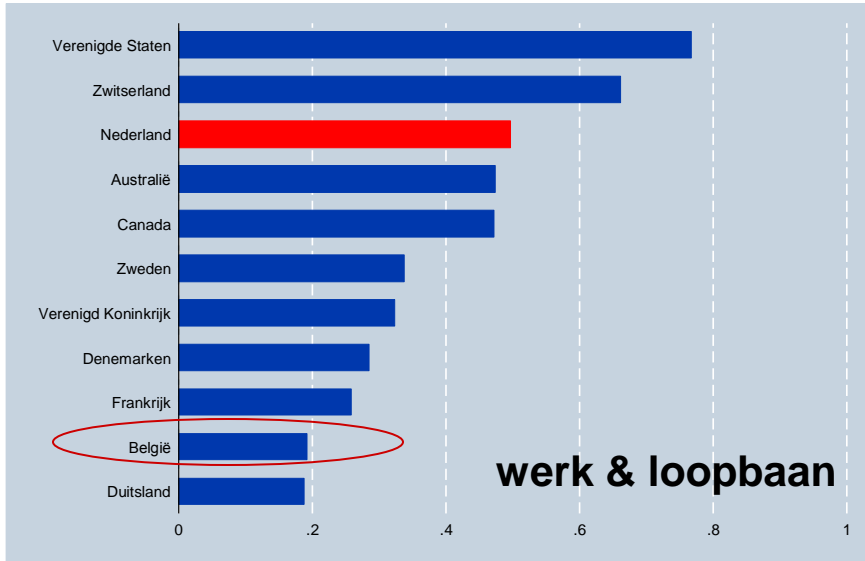
$$INDEX = \sum_{i=1}^n \textit{gewicht indicator (i)} \times \textit{score indicator (i)}$$

Concurrentiekracht - indicatoren

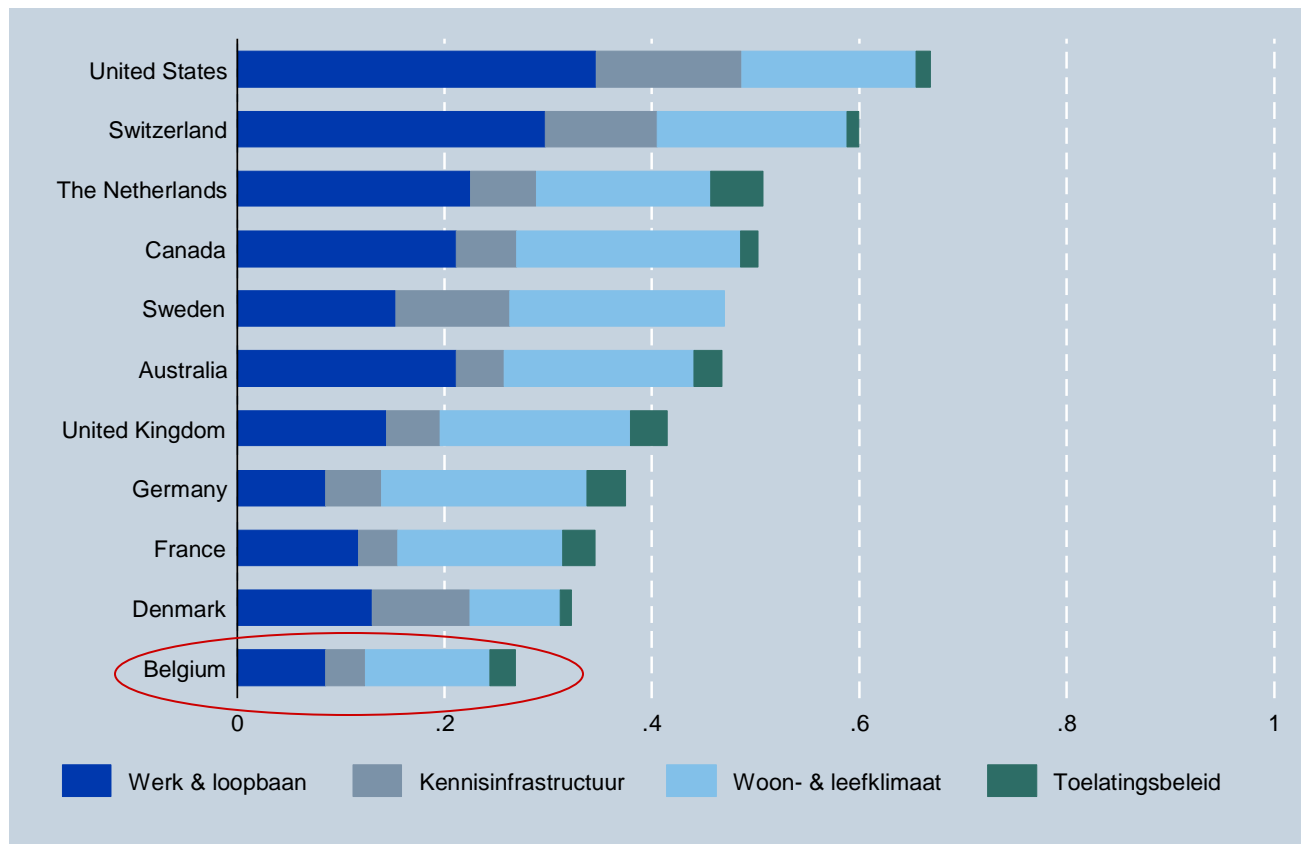
- **Voorbeeld: indicatoren domein Werk & Loopbaan**

Factor	Indicator
Beloning	Inkomen per hoofd van de bevolking
Beloning	Belasting en overige lastendruk
Functioneren arbeidsmarkt	Werkloosheidspercentage
Functioneren arbeidsmarkt	EPL-indicator
Reputatie bedrijfsleven	Aantal topbedrijven
Kwaliteit beroepsbevolking	Aandeel hoogopgeleiden in beroepsbevolking

seo economisch onderzoek

Concurrentiekracht – composite index

Positie België

- **Werk en loopbaan:**
 - Inkomen relatief laag en belastingdruk relatief hoog
- **Kennisinfrastructuur:**
 - Citatiequote, aantal topuniversiteiten, aantal patenten en investeringen in R&D in 2009 relatief laag
 - ...maar België scoort bovengemiddeld op aandelen onderzoekers onder werkenden en buitenlandse studenten
- **Woon en leefklimaat:**
 - Branding van België slechtst van alle landen
- **Toelatingsbeleid:**
 - België kent net zo'n toegankelijk regime als Nederland
 - ...maar geen arbeidsrechten voor (kennis)migrant

Kanttekeningen

- **factoren alleen als objectief meetbaar & vergelijkbaar**
 - specifieke belastingvoordelen
 - percepties: weet potentiële migrant wel hoe goed NL is?
- **helpt migratie is intra-EU**
 - niet in enquête
 - geen nationaal beleid
- **selectie-effect, potentiële migrant niet bereikt in sample**

Aanknopingspunten beleid

- **60% was eerder in NL → reputatie & bekendheid van belang**
- **niet alleen aantrekken, ook vasthouden steeds belangrijker**
 - 40% weet nog niet
 - intra-EU bewegingen
 - ook voor derdelanders binnenkort?
- **grote diversiteit: maatwerk voor doelgroepen**
- **vraag- of aanbodsturing weinig verschil**